

VPSP PROJEKTAI: ESAMA SITUACIJA IR GALIMYBĖS

Viešosios infrastruktūros plėtros strategija ir būdai | 2016 04 21

Tadas Jagminas

VPSP projektai

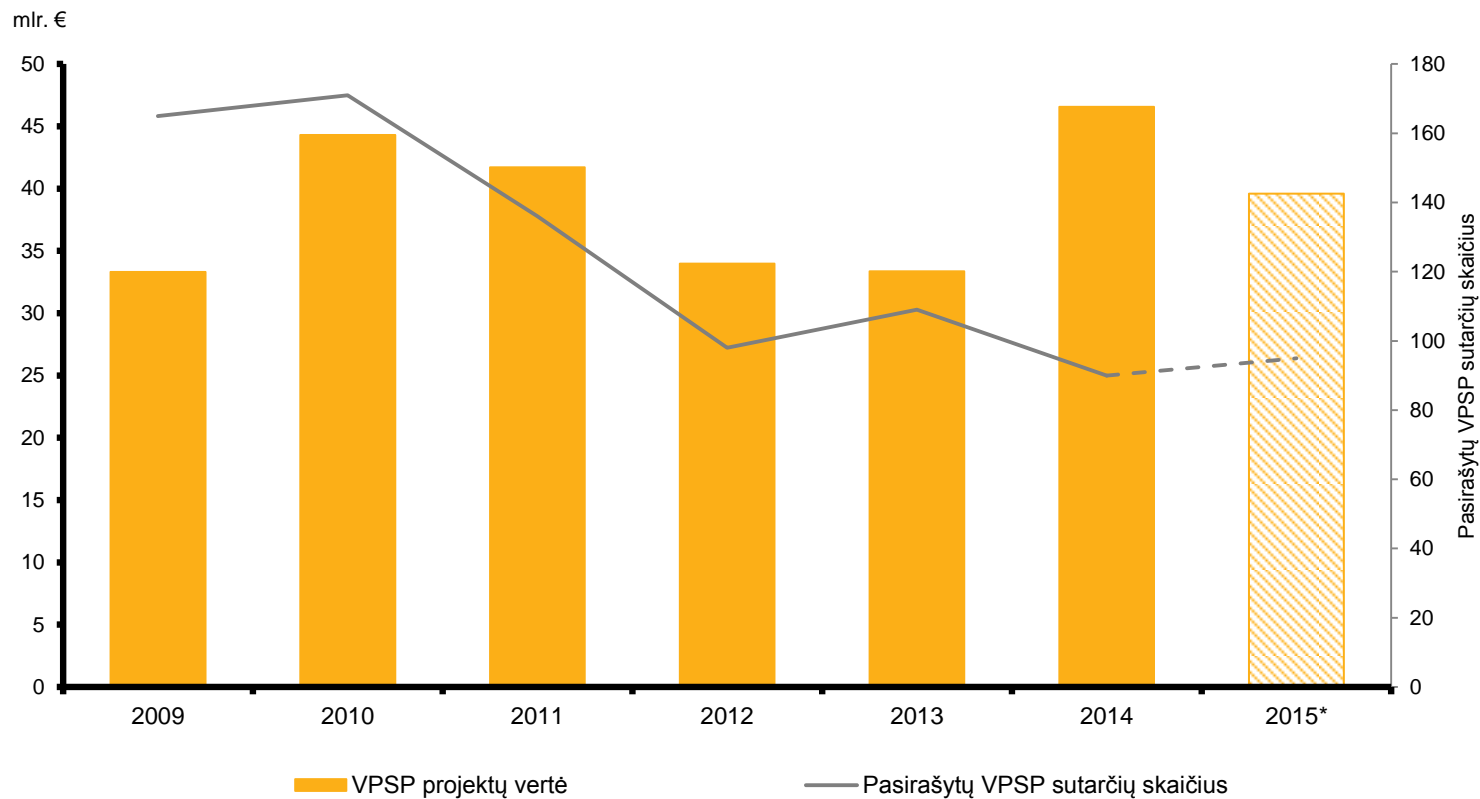
Mitai apie VPSP

- **Viešojo ir privataus sektorių partnerystė**
 - Valstybės turto privatizacija
 - Brangesnis būdas įgyvendinti projektus
- **VPSP projektų įgyvendinimas sudėtingesnis ir užtrunka ilgiau nei tradiciniai pirkimai**
- **Viešasis sektorius gali perimti privataus sektoriaus metodus ir sutaupyti daugiau**
- **Privati įmonė orientuojasi į žemo lygio rezultatus**

Rinkos tendencijos

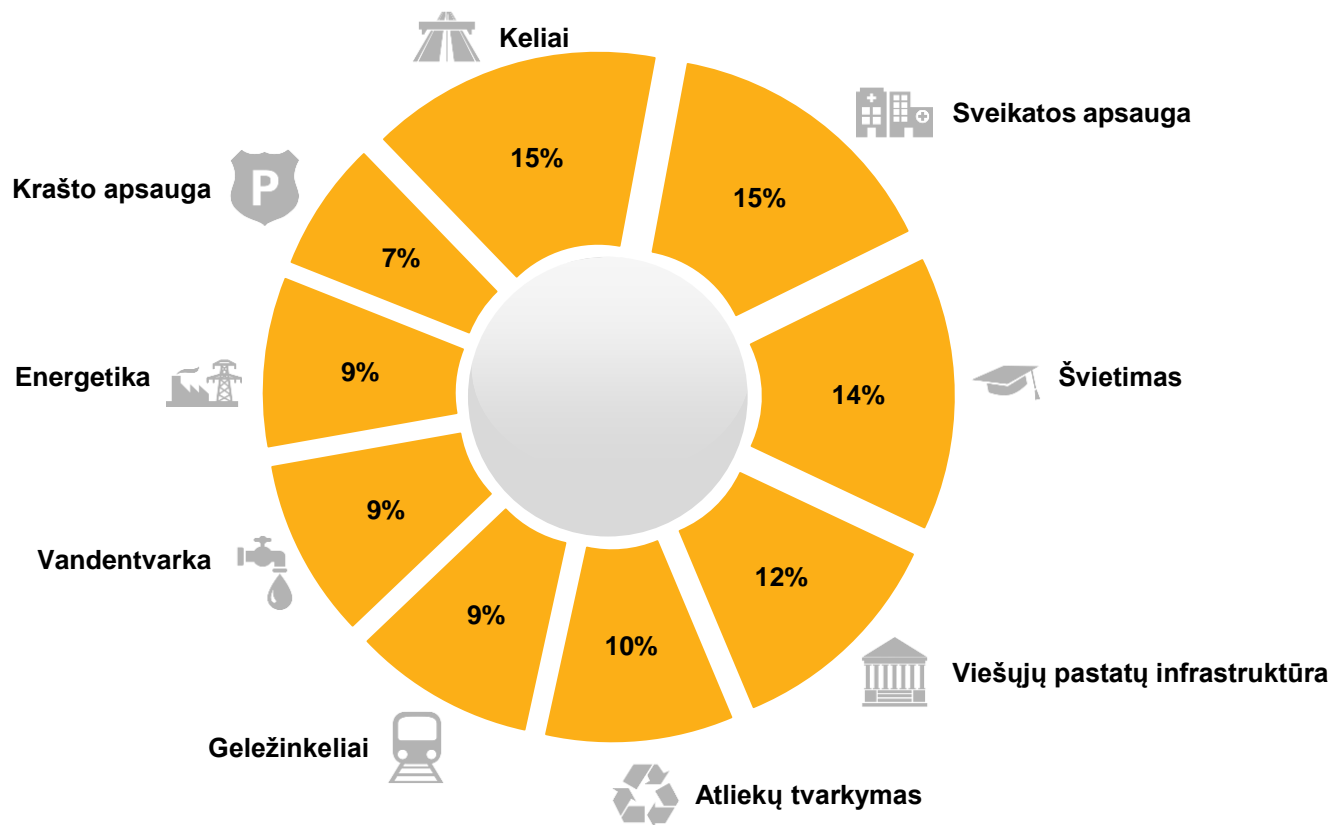
VPSP tendencijos pasaulyje

VPSP projektų vertės ir skaičius išlieka pastovus

Rinkos tendencijos

Investuotojus dominančios VPSP sritys¹

1: Pasaulinė VPSP projektų rinka 2012 (67 pasaulinių su VPSP projektais dirbančių kompanijų vertinimas), Partnerships Bulletin, Deloitte, 2013

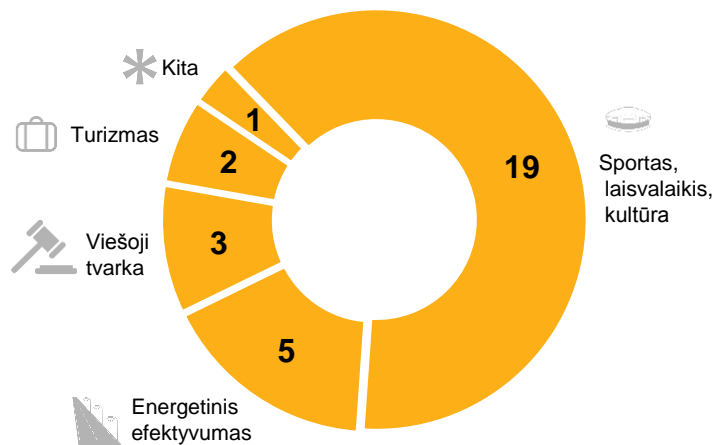
VPSP Lietuvoje

Bendrieji vietos ir centrinės valdžios įstaigų planai

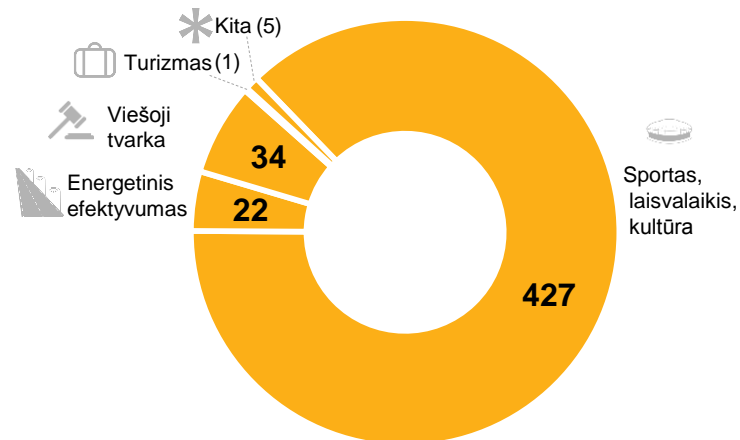
- **17%** viešojo sektoriaus institucijų planuoja įgyvendinti VPSP projektus¹
- **30** planuojamų VPSP projektų: 14 VŽPP ir 11 koncesijų²
- **490 mln. €** planuojamų kapitalo investicijų

VPSP planai pagal sektorius

PROJEKTŲ SKAIČIUS

PROJEKTŲ VERTĖ, MLN. €

1: Vertinti tik viešųjų institucijų planai dėl VPSP projektų, kurių kapitalo investicijų vertė didesnė nei 5 mln. € be PVM

2: 14 projektų atveju dėl projektų neparengtumo ir neapibrėžtumo, įstaigos nenurodė, ar planuojami koncesijos ar VŽPP tipo projektai

Investuotojams aktualūs veiksniai

VPSP rinkos patrauklumo faktoriai

Investuotojams aktualūs veiksniai

Projektų planai Lietuvoje

Transportas

- Oro uostų plėtra
- Kelių, aplinkkelių statyba / rekonstrukcija

Viešųjų pastatų infrastruktūra

- Policijos komisariatų statyba
- Teismų įstaigų statyba

Energetinis efektyvumas

- Gatvių apšvietimo sistemos modernizacija
- Administracinių pastatų renovacija

Siūlymas: ilgalaikių sektorinių VPSP projektų išgryninimas

Investuotojams aktualūs veiksniai

Politinė parama: VPSP tarp prioritetų

2008 m.

Penkioliktosios vyriausybės 2008-2012 m. programa¹:

„271. Išplėsime Viešojo ir privataus sektorių partnerystę sukurdami jai teisinės, institucines ir administracines sąlygas.“

„286. Skatinsime viešojo ir privataus kapitalo partnerystės projektus, užtikrindami efektyvesnę viešųjų funkcijų vykdymą, pritraukdami privačias investicijas į viešojo sektoriaus reguliavimui priskirtinas veiklos sritis.“

2012 m.

Šešioliktosios vyriausybės 2012-2016 metų programa²:

„78. Plėtosime viešosios ir privačios iniciatyvos bendradarbiavimą (partnerystę), įgyvendinant investicijų projektus viešojo sektoriaus funkcijoms priskirtose ir viešąsias paslaugas apimančiose veiklos srityse.“

Siūlymas: konkrečių priemonių, skirtų VPSP projektų įgyvendinimui, įtraukimas

1: Lietuvos Respublikos Seimo 2008 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. XI-52 patvirtinta penkioliktosios Vyriausybės programa
2: Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XII-51 patvirtinta šešioliktosios Vyriausybės 2012-2016 metų programa

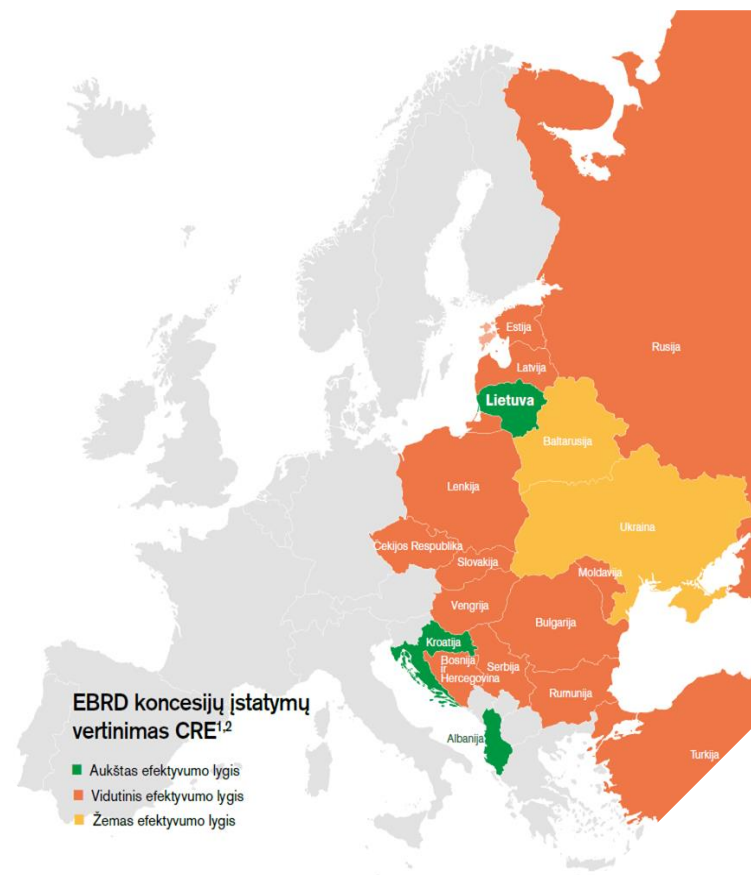
Investuotojams aktualūs veiksniai

Efektyvi VPSP teisinė bazė

- Koncesijų įstatymas
- Investicijų įstatymas
- Valstybės ir savivaldybių turto valdymo įstatymas
- Viešųjų pirkimų įstatymas
- VPSP projektų rengimo taisyklės

Siūlymas:

- Tolesnis tobulinimas pagal pažangiausią praktiką
- Privačios iniciatyvos reglamentavimo efektyvinimas

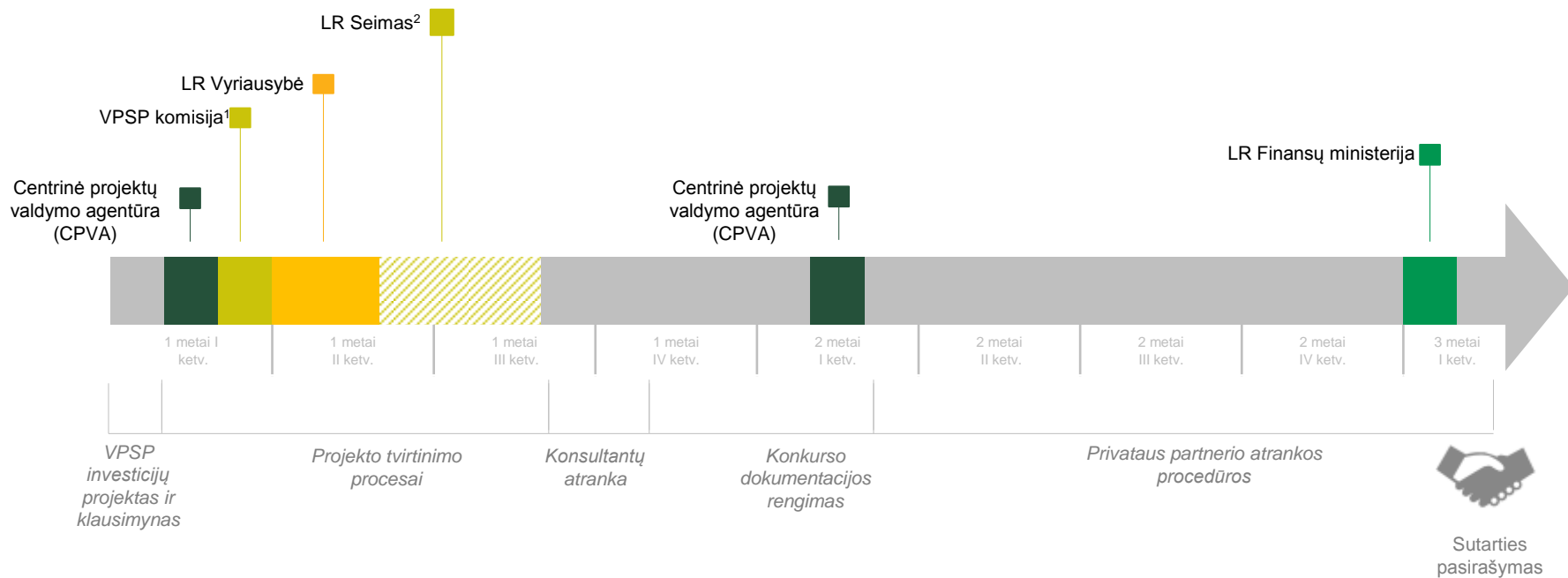

1: EBRD, 2011
2: Centrinė ir Rytų Europa

Investuojams aktualūs veiksniai

Projektų tvirtinimo eiga

Centrinės valdžios VPSP projektai

Siūlymas: VPSP projektų tvirtinimo eigos procesų ir etapų optimizavimas

1: Per LR Finansų ministeriją

2: Jei valstybės turiniai įsipareigojimai didesni nei 58 mln. eurų

Investuotojams aktualūs veiksniai

Aiškus investuotojų atrankos procesas

VPSP projektuose taikomos lanksčios investuotojų atrankos procedūros

- Konkurencinis dialogas
- Skelbiamos derybos
- Speciali konkurso tvarka koncesijoms

VPSP dokumentų standartizavimas

- Tipiniai VPSP konkursų dokumentai
- VPSP projektų paslaugų specifikacijos

Siūlymas:

- **Centralizuotas VPSP konkursų vykdymas**
- **Potencialių investuotojų įtraukimas pradiniam etape**

Investuotojams aktualūs veiksniai

Viešojo sektoriaus finansinis pajėgumas

VPSP projektų įgyvendinimo suderinimas su viešojo sektoriaus finansinėmis galimybėmis

- Reikalingas aiškus poreikių prioritizavimas

Sudėtingas finansinių išteklių prognozavimas

- Biudžeto sudarymas vieneriems metams
- Ribotos ilgalaikių finansinių įsipareigojimų užtikrinimo priemonės

Siūlymas:

- **Aiškios viešojo sektoriaus įsipareigojimų pagal VPSP sutartis ribos nustatymas**
- **VPSP projektus ko-finansuojančio valstybinio fondo įkūrimas**
 - Papildomos garantijų schemos privačių investicijų pritraukimui
 - Dalinis kapitalo investicijų padengimas, projekto finansinio srauto antriniame projekto įgyvendinimo etape išpirkimas

Investuotojams aktualūs veiksniai

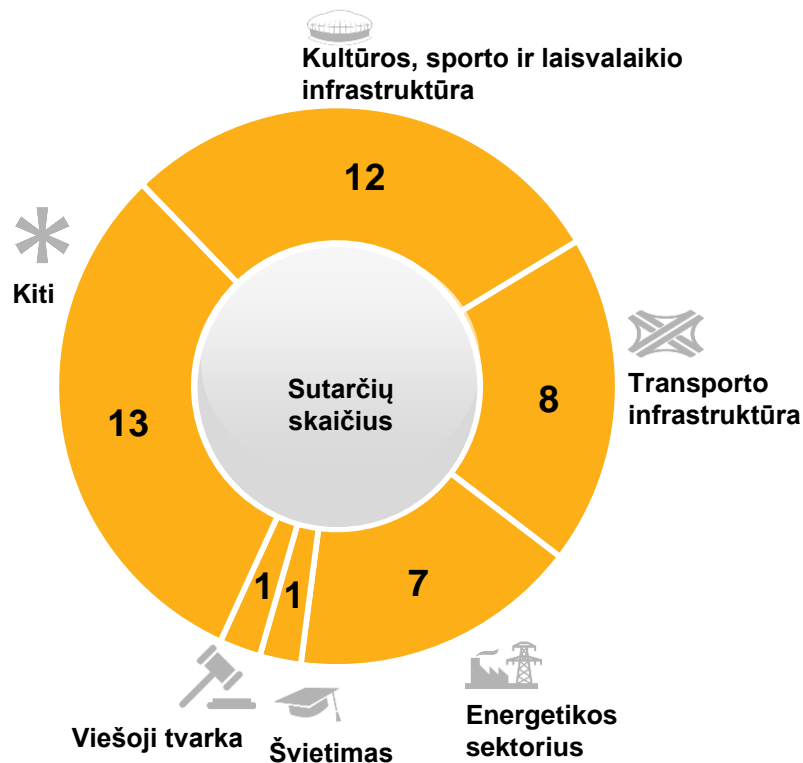
VPSP projektų patirtis

- **42 VPSP projektai**
 - 39 koncesijos
 - 3 VŽPP
- **Daugiausiai paslaugų koncesijos**
- **Vyrauja vietos valdžios projektai**
- **Patirtis įgyvendinant VPSP projektus iš dalies finansuojamus iš ES fondų**

Siūlymas:

- **sektorinių pilotinių projektų įgyvendinimas**
- **projektų parengimo priemonės tęstinumas**

Privataus sektoriaus investicijų pasiskirstymas¹

1: LR Finansų ministerija, gegužė 2014

Investuotojams aktualūs veiksniai

VPSP projektų nauda

Šiaulių arenos operatoriaus veiklos efektyvumas lyginant su 2 savivaldybės įmonėmis

- 3,7 ir 4,8 kartų pigesnis vieno renginio organizavimas
- 7,3 ir 11,0 kartų pigesnis vieno žiūrovo / lankytojo pritraukimas
- 1,8 ir 3 kartus mažesnės bendros veiklos sąnaudos
- ~25% didesnis vidutinis objekto užimtumas
- Bendrasis operatoriaus pelningumas viršija sektorinį bendrąjį pelningumo rodiklį

Palangos aplinkkelio infrastruktūros sukūrimo efektyvumas

- Infrastruktūros darbų sukūrimo vertė neviršijo biudžete numatytos vertės
- Infrastruktūros sukūrimo darbai atlikti pagal grafiką

Siūlymas: gerosios praktikos pavyzdžių sklaida

Investuotojams aktualūs veiksniai

Investuotojų praktiniai pastebėjimai

- Konsultacijos su rinka nuo ankstyvo projekto inicijavimo etapo
- Aiški, suprantama ir tiksli informacija apie projektą (objektą, paslaugų apimtį ir pan.)
- Patvirtintas realus projekto inicijavimo, tvirtinimo ir investuotojo atrankos grafikas
- Tarptautinę praktiką atitinkanti investuotojo atrankos dokumentacija
 - Reikalavimai dėl kvalifikacijos, įsipareigojimų
 - Rizikų pasidalijimas, metinio atlyginimo apskaičiavimo tvarka, partnerystės sutarties nutraukimo sąlygos ir kompensavimo apskaičiavimas
- Konkurso medžiaga anglų kalba didesnės apimtys projektams

Siūlymas: skatinti vadovautis tarptautiniais VPSP standartais

VPSP Lietuvoje

Sėkmės veiksniai

Išgryninta VPSP taikymo strategija

Stipri politinė valia ir palaikymas

VPSP projektų finansavimo užtikrinimas

- Viešojo sektoriaus finansinis pajėgumas įgyvendinti VPSP projektus
- Palankios skolinimosi sąlygos privačiam sektoriui

Efektyvi institucinė, administracinė ir teisinė aplinka

Kompetentingas viešasis sektorius

Profesionali konsultacinė pagalba

 Ačiū!

Investuok Lietuvoje projektų valdymo departamentas

Tadas Jagminas

Direktorius

 tadas.jagminas@investlithuania.com

 +370 5 262 7438

